

MỸ THUẬT 7 TUẦN 1
(ONLINE)
Bài 1: Thường thức mỹ thuật
SƠ LƯỢC VỀ MỸ THUẬT THỜI TRẦN
(1226 - 1400)
(Phần học sinh đọc)

I. MỤC TIÊU

1. Kiến thức: Qua bài học HS hiểu và nắm bắt được một số kiến thức chung về MT thời Trần. Thấy được sự khác nhau giữa mỹ thuật thời Trần với nền mỹ thuật của các thời kì trước đó.

HS sẽ có nhận thức đúng đắn về truyền thống NT dân tộc
Biết trân trọng và yêu quý vốn cổ của cha ông để lại.

2. Năng lực, phẩm chất: HS có năng lực tự học, tự giải quyết vấn đề và sáng tạo, năng lực tự quản lý, hợp tác nhóm, năng lực quan sát, khám phá, năng lực biểu đạt, năng lực thực hành

3. Phẩm chất: HS có phẩm chất tự tin cảm nhận thẩm mỹ tạo được thi hiếu thẩm mỹ lành mạnh và có trách nhiệm với bản thân

Giới thiệu bài

Việt Nam được biết đến là một trong những cái nôi của sự phát triển loài người, lịch sử dân tộc gắn liền với sự phát triển của lịch sử mỹ thuật dân tộc đó. Hãy cùng trong chương trình môn lịch sử, các em đã được làm quen với nền mỹ thuật của Thời Lý, thời kì đầu tiên khi xây dựng đất nước với những công trình kiến trúc có quy mô to lớn,.....

Trong bài học hôm nay chúng ta sẽ cùng đi tìm hiểu vài nét về mỹ thuật thời Trần để thấy được sự khác nhau giữa mỹ thuật thời Trần với mỹ thuật thời Lý.

2. Hoạt động hình thành kiến thức mới
(Phần học sinh viết bài)

Bài 1: Thường thức mỹ thuật
SƠ LƯỢC VỀ MỸ THUẬT THỜI TRẦN
(1226 - 1400)

I. Khái quát về bối cảnh XH thời Trần

- + Quyền trị vì đất nước từ nhà Lý chuyển sang nhà Trần (Trần Cảnh lên ngôi)
- + Nhìn chung chưa có sự thay đổi lớn chế độ trung ương tập quyền được củng cố, mọi kỉ cương và thể chế được phát huy
- + Ba lần đánh thắng Nguyên Mông, hào khí dân tộc dâng cao, tạo sức bật cho Văn hoá, nghệ thuật trong đó có Mỹ Thuật.

- Kiến trúc: Kinh thành TL
- Điều khắc:
Bia ở các lăng mộ
Tượng thật, tượng thú
- Trang trí: Hoa dây, sóng nước, rồng.
- Gốm: nhiều loại men đẹp.
- Vai trò lãnh đạo đất nước có thay đổi nhưng cơ cấu Xh không có sự thay đổi lớn, chế độ TW tập quyền được củng cố, kỷ cương thể chế vẫn được duy trì và phát huy.
- ở thời Trần, với 3 lần đánh thắng quân Nguyên-Mông tinh thần thượng võ dâng cao, trở thành hào khí dân tộc.

II. Khái quát về mỹ thuật thời Trần

1. Kiến trúc:

- NT kiến trúc thời kỳ này cũng phân thành 2 loại:
- Kiến trúc cung đình:
+ Tiếp thu toàn bộ di sản kiến trúc cung đình của triều Lý đó là kinh thành Thăng Long.
+ Qua 3 lần xâm lược của quân Nguyên Mông thành Thăng Long bị tàn phá nặng nề sau đó nhà Trần đã xd lại đơn giản hơn.
- XD khu cung điện Thiên Trường (Nam Định) là nơi các vua Trần dừng chân nghỉ ngơi mỗi khi về thăm Thái Thượng Hoàng và quê hương; Xd khu lăng mộ an sinh (Q.Ninh) là nơi chôn cất và thờ các vua Trần; thành Tây Đô (Thanh Hoá) còn gọi là thành nhà Hồ, nơi Hồ Quý Ly cho dời từ Thăng Long về.
- Kiến trúc Phật giáo:
+ Thể hiện ở những ngôi chùa tháp được xây dựng không kém phần uy nghi, bề thế. VD: Tháp chùa Phổ Minh (Nam Định), tháp Bình Sơn (Vĩnh Phúc)...
- + Do chiến tranh nổ ra khắp nơi nên dân chúng nảy sinh tâm lý dựa vào thần quyền. Vì vậy chùa làng được xây dựng ở nhiều nơi. Chùa kết hợp thờ Phật với thờ Thần.
- Vì nền MT thời TRẦN dựa trên nền tảng sẵn có của nền MT Lý trước đây về kiến trúc, điêu khắc và chạm khắc trang trí. Tuy nhiên nhà Trần vừa kế thừa nhưng vừa làm phát triển hơn so với thời Lý.

2. Điêu khắc và trang trí:

*** Điêu khắc:**

- Chủ yếu là tạc tượng tròn. Tạc trên đá và gỗ nhưng phần lớn tượng gỗ đã bị chiến tranh tàn phá.
- Tượng Phật được tạc nhiều để thờ cúng, ngoài tượng Phật còn có các tượng con thú, quan hầu.

- Ngoài ra còn có các bệ rồng ở một số di tích như chùa Dâu (Bắc Ninh), khu lăng mộ An Sinh (Quảng Ninh)...
- Hình rồng uốn lượn kiêu thắt túi, đầu rồng mang đậm tính chất trang trí, hình có tính biểu tượng cao.
- Rồng Trần có thân mập mạp, uốn khúc mạnh mẽ hơn, gần gũi hơn rồng thời Lý.
- Điêu khắc và trang trí luôn gắn với các công trình kiến trúc.
- Phổ biến là chạm khắc trang trí bệ đá hoa sen.
- Những bức chạm khắc gỗ với cảnh nhạc công, người chim, rồng ở chùa Thái Lạc (Hưng Yên), bệ đá hoa sen, dâng hoa tấu nhạc...

3. Đồ gốm:

- Phát huy truyền thống gốm thời Lý và có những nét nổi bật hơn như:
 - + Xương gốm dày, thô và nặng hơn;
 - + Đồ gốm gia dụng phát triển mạnh, phục vụ quảng đại quần chúng nhân dân.
 - + Nhiều loại men: hoa nâu hoa lam với nét vẽ khoáng đạt.
 - + Hình trang trí : Chủ yếu là hoa sen, hoa cúc cách điệu với những nét vẽ khoáng đạt.

III. Đặc điểm của mỹ thuật thời Trần

- Mỹ thuật thời Trần mang dáng dấp chắc khỏe, phóng khoáng, cách tạo hình mập mạp và giàu tính dân tộc.

IV. Bài tập

- Viết bài đầy đủ, đọc kỹ, nhớ ý chính của bài.
- Sưu tầm tranh ảnh, bài viết về các công trình MT thời Trần.